21 Ιανουαρίου 2019

Επιστρέφουν τα σπαράγματα της Παναγίας της Αψινθιώτισσας

/ Γενικά Θέματα

Παραδίδονται το απόγευμα στην πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας στη Χάγη, τέσσερις τοιχογραφίες, οι οποίες είχαν συληθεί από τα κατεχόμενα.

Από το 2014 οι τοιχογραφίες είχαν περιέλθει στην κ. Τασούλα Χατζητοφή από την Αμμόχωστο, η οποία ζει στην Χάγη και επί Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Α΄ είχε συμβάλει στον επαναπατρισμό εκκλησιαστικών κειμηλίων. Τον περασμένο Νοέμβριο η διευθύντρια του τμήματος Αρχαιοτήτων της Κύπρου, δρ. Μαρίνα Ιερωνυμίδου-Σολωμίδου, με βάση γνωμάτευση του γενικού εισαγγελέα, Κώστα Κληρίδη, έστειλε επιστολή στην κ. Χατζητοφή, με την οποία την καλούσε να παραδώσει αμέσως τις τοιχογραφίες στην πρεσβεία της Δημοκρατίας στη Χάγη, επισημαίνοντας ότι η κατοχή τους είναι παράνομη. Εξάλλου, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Πρόδρομος Προδρόμου, είχε δηλώσει, πριν την αποστολή της επιστολής, ότι «ενδέχεται να υπάρχουν και ποινικά αδικήματα».

Η κ. Χατζητοφή, ιδρύτρια του οργανισμού Walk Of Truth, έθεσε ως όρο να παραδώσει τις τοιχογραφίες στον πρόεδρο Αναστασιάδη στο προεδρικό μέγαρο ή στον υπουργό Εξωτερικών στη Χάγη. Οι όροι δεν έγιναν δεκτοί και στη Χάγη βρίσκονται η υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων της Κυπριακής Δημοκρατίας, Βασιλική Αναστασιάδη, στο υπουργείο της οποίας υπάγεται το τμήμα Αρχαιοτήτων, η διευθύντρια του τελευταίου, δύο συντηρητές, ένας εκπρόσωπος της Εκκλησίας και ένας εκπρόσωπος της Αστυνομίας.

Τα εκκλησιαστικά έργα τέχνης , που θα παραδοθούν για να επαναπατριστούν στην Κύπρο, είναι δύο σπαράγματα (μέρος από το σύνολο) τοιχογραφιών από τον ναό της Μονής της Παναγίας Αψινθιώτισσας, μετόχιον του Παναγίου Τάφου, που βρίσκεται στον Πενταδάκτυλο (Συγχαρί), και άλλα δύο από άλλους ναούς στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ένα συλήθηκε από τον ναό Παναγίας της Άσσιας και το άλλο από τον ναό της Παναγίας της Τραπέζας, κοντά στην Αχερίτου. Και τα τέσσερα σπαράγματα εντόπισε η κ. Τ. Χατζητοφή στην κατοχή Καναδού συλλέκτη, ο οποίος, όπως είχε δηλώσει η ίδια, της τα παρέδωσε χωρίς οικονομικά ανταλλάγματα.

Ο ναός του μοναστηριού της Αψινθιώτισσας ανήκει σε μία πολύ σπάνια παραλλαγή εξαγωνικού ναού, η μοναδική στην Κύπρο, που χρονολογείται στα τέλη του 11ου αιώνα και οικοδομήθηκε κατά πάσαν πιθανότητα από τα ίδια Κωνσταντινοπολίτικα συνεργεία του στρατηγού Ευμάθιου Φιλοκάλη, που οικοδόμησε το Οκταγωνικό Καθολικό του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου και το παρεκκλήσιο της Αγίας Τριάδος της Μονής του Κουτσοβέντη.

Στο ένα σπάραγμα από την Αψινθιώτισσα εικονίζεται σκηνή της αποκαθήλωσης, που δείχνει την Παναγία, και στο δεύτερο, ένας μάρτυρας.

Σύμφωνα με τον σπουδαίο λογοτέχνη και λαογράφο, μακαριστό Νέαρχο, ο ναός της Παναγίας της Τραπέζας είναι κτίσμα της περιόδου της Λατινοκρατίας, το οποίο διαμορφώθηκε στον αρχιτεκτονικό τύπο του τρίκλιτου τρουλλαίου ναού.

Και τα τέσσερα σπαράγματα θα περιλαμβάνονται, σύμφωνα με πληροφορίες μας, στα έργα που θα παρουσιαστούν στην έκθεση «Παλαιολόγειες αντανακλάσεις στην τέχνη της Κύπρου (1261-1489)». Για τους σκοπούς της έκθεσης έχουν συγκεντρωθεί πέραν των 50 έργων εκκλησιαστικής τέχνης (εικόνες, τοιχογραφίες, χειρόγραφα και έργα μικροτεχνίας). Τα έργα προέρχονται από τις συλλογές του Βυζαντινού Μουσείου του Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄, την Αρχιεπισκοπική περιφέρεια, την Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού και την Ιερά Μονή Οσίου Νεοφύτου στην Τάλα της Πάφου.

Η έκθεση προβάλλει την ακτινοβολία της Κωνσταντινούπολης και καταδεικνύει τον ηγεμονικό ρόλο της παλαιολόγειας τέχνης στο περιβάλλον της φραγκοκρατούμενης Κύπρου. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν στις 30 Ιανουαρίου και αυτή θα μείνει ανοικτή μέχρι τον Ιούλιο.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ